

ЗБАЛАНСОВАНА СИСТЕМА ПОКАЗНИКІВ ОЦІНКИ РІВНЯ БЕЗПЕКИ РОЗВИТКУ МЕТАЛУРГІЙНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Мушнікова С.А., к.е.н., доцент (НМетАУ)

В роботі зазначено, що в сучасних умовах господарювання промисловим підприємствам, зокрема металургійним підприємствам, необхідно підвищувати рівень безпеки їх розвитку. На підставі аналізу літературних джерел, визначено переваги та недоліки формування збалансованої системи показників, узагальнено збалансовану систему показників для оцінки рівня безпеки розвитку металургійного підприємства. Її особливістю є спрямованість на окремі функціональні складові діяльності підприємства, виокремлення показників які характеризують інноваційно-інвестиційну та управлінську діяльність підприємства, враховуючи особливості діяльності металургійних підприємств.

Ключові слова. збалансована система показників, металургійне підприємство, рівень безпеки розвитку, вид діяльності підприємства, декомпозиція показників, життєвий цикл підприємства.

СБАЛАНСИРОВАННАЯ СИСТЕМА ПОКАЗАТЕЛЕЙ ОЦЕНКИ УРОВНЯ БЕЗОПАСНОСТИ РАЗВИТИЯ МЕТАЛЛУРГИЧЕСКИХ ПРЕДПРИЯТИЙ

Мушнікова С.А., к.э.н., доцент (НМетАУ)

В работе отмечено, что в современных условиях хозяйствования промышленных предприятий, в частности металлургических предприятий, необходимо повышать уровень безопасности их развития. На основании анализа литературных источников, определены преимущества и недостатки формирования сбалансированной системы показателей, обобщена сбалансированная система показателей для оценки уровня безопасности развития металлургического предприятия. Ее особенностью является направленность на отдельные функциональные составляющие деятельности предприятия, выделение показателей характеризующих инновационно-инвестиционную и управленческую деятельности предприятия, учитывая особенности деятельности металлургических предприятий.

Ключевые слова. сбалансированная система показателей, металлургическое предприятие, уровень безопасности развития, вид деятельности предприятия, декомпозиция показателей, жизненный цикл предприятия.

BALANCED SYSTEM OF INDICATORS OF ASSESSMENT OF THE SAFETY LEVEL OF DEVELOPMENT OF METALLURGICAL ENTERPRISES

*Mushnykova S.A, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
(National Metallurgical Academy of Ukraine)*

The paper notes that in the current economic conditions of industrial enterprises, in particular metallurgical enterprises, it is necessary to increase the level of safety of their

development. Based on the analysis of literary sources, the advantages and disadvantages of forming a balanced scorecard are identified, a balanced scorecard for assessing the safety level of the development of a metallurgical enterprise is generalized. Its feature is the focus on the individual functional components of the enterprise, the allocation of indicators characterizing the innovation, investment and management activities of the enterprise, taking into account the features of the metallurgical enterprises.

The security system is protected by a company that ensures the security of the company: known checks of production resources; sales ancestors; efficiency of economic activity; in order for users to work in any case, they must answer the relevant questions about existing warehouse businesses; a group of participants of innovation and investment activity; The general management group is the existence of a management service.

The highest performing system unit evaluates the level of security of the enterprise, adapts it to existing and internal factors, and, possibly, reliably implements the necessary executives that are fixed cycles of the enterprise.

Key words. *balanced scorecard, metallurgical enterprise, development safety level, type of enterprise activity, decomposition of indicators, enterprise life cycle.*

Постановка проблеми. Функціонування будь-якого підприємства відбувається в певних умовах господарювання: стабільних або кризових. Поєднання впливу зовнішніх та внутрішніх факторів може привести діяльність підприємства або до розвитку, або до деградації. Промисловий комплекс України, зокрема металургійна галузь й окремі її підприємства, в сучасних умовах знаходяться в стадії затяжної кризи, яка триває понад десять останніх років. Поряд з зовнішніми факторами впливу, такими як: політичні, соціально-економічні та ін., - причинами кризи металургії є: втрата ринків збуту внаслідок невідповідності якості металопродукції світовим стандартам при зростання витрат на її виробництво та реалізацію; застарілість техніки та технології внаслідок недостатнього фінансування на впровадження інноваційних заходів, а обмеження лише у відновленні та модернізації основних фондів металургійних підприємств; відсутність державної підтримки розвитку та багато інших факторів, що призвело до існуючих умов.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На сьогодні існує велике розмаїття наукових джерел вітчизняних та закордонних авторів, пов'язаних з

методикою комплексного економічного аналізу, який ототожнюють з управлінським аналізом, в яких представлено окремі види діяльності підприємств. Аналіз сучасних методик управлінського аналізу за видами діяльності суб'єктів господарювання показав, що найбільш розкриті питання з оцінки виробничої, фінансової та трудової діяльності підприємств. Ці види діяльності підприємств охоплені всіма авторами методик. Засновниками методики формування збалансованої системи показників є американські науковці Каплан Р.С., Нортон Д.П. [3]. Особливості діяльності металургійних підприємств [1; 4] вимагають перегляду традиційної збалансованої системи показників.

Виділення невирішених частин загальної проблеми. Становлення економіки, яка базується на принципово новому рівні знань, перехід від екстенсивного розвитку до інноваційного економічного зростання з використанням не тільки нових технологій, але й принципів інноваційного управління, породжують сучасні підходи к оцінці факторів безпечного розвитку підприємств, к оцінці вартості бізнесу, майбутньої дохідності.

Метою роботи є обґрунтування збалансованої системи показників для

оцінки рівня безпеки розвитку металургійних підприємств, враховуючи їх стадії життєвого циклу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Збалансована система показників (ЗСП) вважається найбільш ефективною і широко використовується різними організаціями (комерційними, державними, некомерційними) для реалізації стратегії підприємства за допомогою її декомпозиції на рівні оперативного управління і контролю на основі ряду кількісних і якісних показників, релевантних з точки зору досягнення поставленої мети. ЗСП забезпечує інтеграцію фінансових і нефінансових індикаторів з урахуванням причинно-наслідкових зв'язків між результативними показниками і факторами, під впливом яких вони формуються. Це дозволяє вести деталізований моніторинг діяльності підприємства в стратегічному спрямуванні, збільшувати оперативність та ефективність управлінських рішень, контролювати найбільш важливі, цільові для компанії фінансові та нефінансові показники діяльності, ступінь досягнення яких визначає рух підприємства згідно заданої стратегії. Значення індикаторів, прийнятих для планування і контролю, відображають ефективність як бізнесу в цілому, так і окремо розглянутих бізнес-процесів, а також структурних підрозділів і кадрових ресурсів господарюючого суб'єкта.

Спочатку в якості ЗСП використовувалися чотири групи індикаторів (так звані проєкції): «Фінанси», «Клієнти (маркетинг)», «Внутрішні бізнес-процеси», «Персонал (навчання і зростання)». Надалі, у міру розвитку теорії та практики впровадження ЗСП в діяльність підприємств чорної металургії [3; 5] до традиційних чотирьох проєкцій були додані ще три («Екологія», «Соціальна відповідальність» і «Інновації») для організації контролю роботи підприємства в даних сферах.

Існуюча система показників використовується протягом тривалого часу. Жодне підприємство в рамках традиційних функцій управління не обходить перелік статистичних, аналітичних, узагальнюючих, інтегральних показників, які свідчать про той чи інший стан діяльності підприємства, перспективи його розвитку, взаємозв'язки з іншим контрагентами, державою, банківською системою та ін.

ЗСП є досить гнучкою і універсальною методикою, яка широко застосовується в різних країнах світу. Практиками вважається, методику ЗСП можна використовуватися і транснаціональними корпораціями, і дрібними, новими і швидко замінюючимися бізнесами, оскільки вирішує ключову проблему будь-якої організації, незалежно від її розміру - приведення бізнес-процесів і дій службовців до єдиної стратегії.

Але, ЗСП має свої недоліки, а саме: вимагає певної компетентності від системи управління та готовності керівників її впроваджувати. Зокрема, це передбачає відмову від авторитарності. Багатьом компаніям, ймовірно, доведеться деякий час пристосовуватися до нового стилю управління, перш ніж вони зможуть отримати максимальну віддачу від переходу на нові принципи. Найбільший опір при цьому зазвичай надають менеджери середньої ланки і начальники зовнішніх служб, які звикли тримати своїх людей «на контролі».

Методика працює з максимальною віддачею, якщо ТОП-менеджмент підприємств ефективно формує способи більш ефективного керівництва стратегією організації або підрозділів. Ті з них, хто вважає важливими бачення, комунікативність, інновації, участь і ініціативу службовців, - отримують природний і потужний інструмент управління.

Те ж стосується стратегії. ЗСП - це не більше ніж інструмент для підтримки і

полегшення її реалізації. Для організацій, які вже мають сформульовану і схвалену стратегію, методика допомагає здійснювати її швидше і ефективніше, ніж при використанні будь-якого іншого відомого сьогодні способу. Однак трапляється, що при формальному загальному схваленні єдиної лінії поведінки під час впровадження системи виявляється, що кожен член команди має власну, відмінну від інших, інтерпретацію стратегії підприємства. Керівники часто розходяться в думках про те, хто є їх цільовими клієнтами, як диференціювати пріоритети діяльності, яка роль новацій і сервісів в стратегії і т.д. Процес побудови ЗСП має на увазі повне роз'яснення та документування того, якою має бути стратегія і що саме необхідно виконати для досягнення поставлених цілей.

Але підприємства не повинні відкладати розробку і впровадження ЗСП через те, що згода в окремих питаннях ще не досягнуто. На основі методики спочатку, коли легше сформулювати приватні цілі і завдання, які можна розробляти стратегії для окремих підрозділів, утворюючи основу для побудови глобальної лінії поведінки підприємства «знизу».

Ще однією особливістю впровадження ЗСП є те, багато керівників після впровадження ЗСП зіткнулися з несподіваним ефектом: їх підприємство стало набагато більше «прозорим» - всі основні показники на увазі. Тим часом це не означає, що режими безпеки даних та секретності, на підтримку яких зазвичай витрачається чимало сил і коштів, принципово скасовуються.

Збалансовану систему показників для оцінки безпеки розвитку металургійного підприємства з урахуванням його життєвого циклу, можна представити схематично (рис. 1, табл. 1).

Система показників оцінки рівня безпеки розвитку підприємства включає чотири групи, до яких відносять:

- показники використання виробничих ресурсів. Необхідно мати інформацію про реальну ситуацію за рівнем наявності, якості та використанням виробничих запасів, матеріальних і трудових ресурсів;

- показники продажу продукції. На підставі отриманих даних з оцінки використання виробничих ресурсів, повинно бути обґрунтовано можливість підвищення рівня обсягу виробництва та реалізації продукції, зниження (або підвищення) рівня собівартості, підвищення якості продукції;

- показники ефективності господарської діяльності. Класичні показники прибутку та рентабельності повинні надати відповідь про існуючий стан ефективності діяльності господарюючого суб'єкта, який пов'язано безпосередньо з показниками оцінки попередніх двох груп;

- за допомогою показників фінансового стану підприємства необхідно надати відповідь на питання фінансової складової діяльності підприємства, а саме: наявність фінансових ресурсів підприємства, можливість отримання додаткових залучених коштів та їх повернення, самостійність фінансування інноваційних заходів та ін.;

- група показників інноваційно-інвестиційної активності характеризує долю впровадження інноваційної продукції, робіт, послуг в загальному обсязі реалізованої продукції підприємства та спроможність фінансування за рахунок власних або залучених засобів;

- узагальнюючою групою показників є показники якості управління, які характеризують ефективність існуючої системи управління на підприємстві.

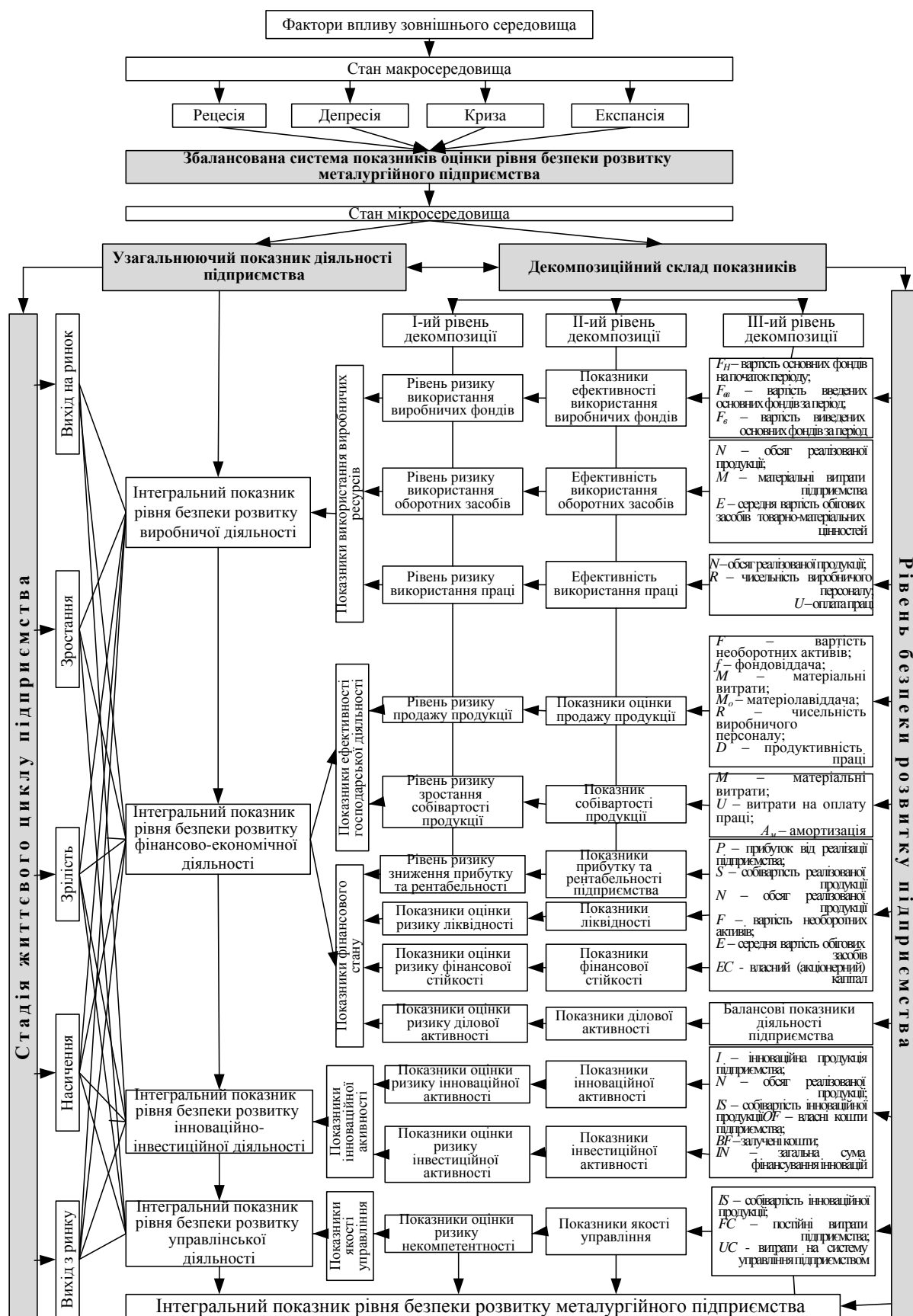

Рис.1 Збалансована система показників оцінки рівня безпеки розвитку підприємства залежно від стадії життєвого циклу

Таблиця 1

Показники оцінки рівня безпеки розвитку металургійного підприємства за функціональними складовими

Показники	Модель розрахунку	Скорочення
1	2	3
1. Показники виробничої діяльності		
1.1 Показники використання виробничих ресурсів		
1.1.1 Показники ефективності виробничих засобів		
- Середня вартість основних виробничих фондів	$F_{оф} = F_n \sum \frac{F_{ев} + m}{12} - \sum F_e \frac{(12 - m_1)}{12}$	F_n – вартість основних фондів на початок періоду; $F_{ев}$ – вартість введених основних фондів за період; F_e – вартість виведених основних фондів за період; m – кількість повних місяців функціонування введених основних фондів; m_1 – кількість повних місяців функціонування виведених основних фондів
- Фондовіддача	$f = \frac{N}{F_{оф}}$	N – обсяг реалізованої продукції; $F_{оф}$ – середня вартість основних виробничих фондів
- Фондоємність	$f_e = \frac{F_{оф}}{N}$	N – обсяг реалізованої продукції; $F_{оф}$ – середня вартість основних виробничих фондів
- Рентабельність основних фондів	$R_{оф} = \frac{P}{F_{оф}}$	P – прибуток від реалізації підприємства; $F_{оф}$ – середня вартість основних виробничих фондів
- Амортизація	A_m	Відшкодування в грошовій формі зносу основних фондів підприємства
- Амортизаційна віддача	$\lambda^A = \frac{A_m}{N}$	A_m – амортизація; N – обсяг реалізованої продукції

Продовження табл. 1

1	2	3
1.1.2 Показники ефективності використання матеріальних ресурсів		
- Матеріальні витрати	M	-
- Матеріаловіддача	$M_o = \frac{N}{M}$	N – обсяг реалізованої продукції; M – матеріальні витрати підприємства
- Матеріалоємність	$\lambda^M = \frac{M}{N}$	N – обсяг реалізованої продукції; M – матеріальні витрати підприємства
- Коефіцієнт обіговості	$\lambda^E = \frac{E}{N}$	E – середня вартість обігових засобів товарно-матеріальних цінностей; N – обсяг реалізованої продукції
- Коефіцієнт закріплення	$\lambda^z = \frac{N}{E}$	E – середня вартість обігових засобів товарно-матеріальних цінностей; N – обсяг реалізованої продукції
1.1.3 Показники ефективності використання праці		
- Чисельність виробничого персоналу	R	-
- Продуктивність праці	$D = \frac{N}{R}$	N – обсяг реалізованої продукції; R – чисельність виробничого персоналу
- Оплата праці	U	Витрати з оплати праці працюючого персоналу з нарахуваннями
- Реалізація продукції на 1 грн. оплати праці	$\lambda^U = \frac{N}{U}$	N – обсяг реалізованої продукції; U – оплата праці
2. Показники фінансово-економічної діяльності		
2.1. Показники оцінки продажу продукції		
- Виручка від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	$N = F * f$ $N = M * M_o$ $N = R * D$	F – вартість необоротних активів; f – фондівіддача; M – матеріальні витрати; M_o – матеріаловіддача; R – чисельність виробничого персоналу; D – продуктивність праці
2.2 Показник собівартості продукції		

Продовження табл. 1

1	2	3
- Собівартість реалізованої продукції	$S = M + U + A_M + \text{інш. витр.}$	M – матеріальні витрати; U – витрати на оплату праці; A_M – амортизація
2.3 Показники оцінки величини та структури авансованого капіталу (активів)		
- Активи	$A = F + E$	F – вартість необоротних активів; E – середня вартість обігових засобів
2.4 Показники прибутку та рентабельності підприємства		
- Прибуток від реалізації	$P = N - A_3 - \text{ПДВ}$	N – обсяг реалізованої продукції; A_3 – акцизний збір; ПДВ – податок на додану вартість
- Валовий прибуток	$GP = P - S$	P – прибуток від реалізації підприємства; S – собівартість реалізованої продукції
- Чистий прибуток	$NI = GP + \text{Інш. доходи} - \text{Інш. витрати}$	GP – валовий прибуток підприємства
- Рентабельність основної діяльності	$R = \frac{P}{S}$	P – прибуток від реалізації підприємства; S – собівартість реалізованої продукції
- Рентабельність продажу	$R_p = \frac{P}{N}$	P – прибуток від реалізації підприємства; N – обсяг реалізованої продукції
- Рентабельність необоротного капіталу	$R_F = \frac{NI}{F}$	NI – чистий прибуток; F – вартість необоротних активів
- Рентабельність оборотного капіталу	$R_E = \frac{NI}{E}$	NI – чистий прибуток; E – середня вартість обігових засобів
- Рентабельність авансованого капіталу (активів)	$ROA = \frac{NI}{F + E}$	NI – чистий прибуток; F – вартість необоротних активів; E – середня вартість обігових засобів
- Рентабельність власного (акціонерного) капіталу	$ROE = \frac{NI}{EC}$	NI – чистий прибуток; EC – власний (акціонерний) капітал
2.5. Показники фінансового стану		
2.5.1 Показники ліквідності		

Продовження табл. 1

1	2	3
- Загальний коефіцієнт ліквідності	$K_1 = \frac{ОЗ}{ПЗ}$	ОЗ – оборотні засоби; ПЗ – поточні зобов'язання
- Коефіцієнт швидкої ліквідності	$K_2 = \frac{ГК + ДЗ}{ПЗ}$	ГК – грошові кошти; ДЗ – дебіторська заборгованість
- Коефіцієнт абсолютної ліквідності	$K_3 = \frac{ГК}{ПЗ}$	ГК – грошові кошти
2.5.2 Показники фінансової стійкості		
- Коефіцієнт автономії (концентрації власного капіталу)	$K_4 = \frac{ВК}{ЗК}$	ВК – власний капітал; ЗК – загальна сума капіталу підприємства
- Коефіцієнт фінансової залежності	$K_5 = \frac{ЗК}{ВК}$	ЗК – загальна сума капіталу підприємства; ВК – власний капітал
- Коефіцієнт маневреності власного капіталу	$K_6 = \frac{ОЗ - ПЗ}{ВК}$	ОЗ – оборотні засоби; ПЗ – поточні зобов'язання; ВК – власний капітал
- Коефіцієнт фінансової стабільності	$K_7 = \frac{ВК}{ДСЗ + ПЗ}$	ВК – власний капітал; ДСЗ – довгострокові зобов'язання; ПЗ – поточні зобов'язання
- Коефіцієнт фінансового лівериджу	$K_8 = \frac{ДСЗ}{ВК}$	ДСЗ – довгострокові зобов'язання; ВК – власний капітал
2.5.3 Показники ділової активності		
- Коефіцієнт оборотності оборотних активів	$K_9 = \frac{Р}{ОЗ}$	Р – прибуток від реалізації; ОЗ – оборотні засоби
- Тривалість обороту оборотних активів	$T_1 = \frac{365}{K_9}$	365 – тривалість року; K ₉ – коефіцієнт оборотності оборотних активів
- Коефіцієнт завантаженості активів в обороті	$K_{10} = \frac{ОЗ}{Р}$	Р – прибуток від реалізації; ОЗ – оборотні засоби
- Коефіцієнт оборотності активів	$K_{11} = \frac{Р}{А}$	Р – прибуток від реалізації; А – активи підприємства
- Тривалість обороту активів	$T_2 = \frac{365}{K_{11}}$	365 – тривалість року; K ₁₁ – коефіцієнт оборотності активів

Продовження табл. 1

1	2	3
- Коефіцієнт завантаженості активів	$K_{12} = \frac{A}{P}$	P – прибуток від реалізації; A – активи підприємства
- Коефіцієнт оборотності власного капіталу	$K_{13} = \frac{P}{BK}$	P – прибуток від реалізації; BK – власний капітал
- Тривалість обороту власного капіталу	$T_3 = \frac{365}{K_{13}}$	365 – тривалість року; K ₁₃ – коефіцієнт оборотності власного капіталу
- Коефіцієнт завантаження власного капіталу	$K_{14} = \frac{BK}{P}$	P – прибуток від реалізації; BK – власний капітал
3. Показники інноваційної активності підприємства		
Доля інноваційної продукції в загальному обсязі виробництва	$d_n = \frac{I}{N}$	I – інноваційна продукція підприємства; N – обсяг реалізованої продукції
Доля витрат на виробництво інноваційної продукції	$d_s = \frac{IS}{S}$	S – собівартість реалізованої продукції; IS – собівартість інноваційної продукції
Рентабельність інноваційної продукції	$R_i = \frac{IS}{NI}$	NI – чистий прибуток; IS – собівартість інноваційної продукції
Фінансування інноваційних заходів	$F_i = \frac{OF + BF}{IN}$	OF – власні кошти підприємства; BF – залучені кошти; IN – загальна сума фінансування інновацій
Ефективність інноваційно-інвестиційних проектів	NPV - DPP - IRR -	NI – чистий прибуток; CF – чистий грошовий потік; T – термін впровадження інвестицій; r – відсоткова ставка
4. Показники якості управління		
Доля витрат на інноваційні управлінські заходи	$d_i = \frac{IS}{FC}$	IS – собівартість інноваційної продукції; FC – постійні витрати підприємства
Ефективність системи управління	$R_u = \frac{UC}{NI}$	NI – чистий прибуток; UC - витрати на систему управління підприємством

Продовження табл. 1

1	2	3
Доля витрат на систему вищого рівня управління підприємством	$d_{i1} = \frac{UC_1}{FC}$	FC – постійні витрати підприємства UC ₁ - витрати на систему вищого рівня управління підприємством
Доля витрат на систему середнього рівня управління підприємством	$d_{i2} = \frac{UC_2}{FC}$	FC – постійні витрати підприємства UC ₂ - витрати на систему середнього рівня управління підприємством

Комплексний системний підхід до використання представлених показників надасть можливість оцінити рівень безпеки розвитку підприємства, його адаптацію до змін зовнішніх та внутрішніх факторів впливу, а надалі й можливість впровадження управлінських рішень відповідно стадії життєвого циклу підприємства.

Висновки. Таким чином, підставою для формування збалансованої системи показників для оцінки рівня безпеки розвитку металургійного підприємства стало сучасний стан національної економіки та вітчизняної металургійної галузі, що свідчить про кризові ознаки. В свою чергу, це впливає на кризовий стан окремого металургійного підприємства. Пропонована збалансована система показників включає як фінансові так і не фінансові показники, охоплює всі види діяльності металургійного підприємства, а саме: виробничу, фінансово-економічну, інноваційно-інвестиційну, управлінську, - враховуючи не тільки особливості діяльності металургійного підприємства, а й стадію його життєвого циклу при оцінці рівня безпеки його розвитку.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Державна служба статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

2. Инновационное развитие: экономика, интеллектуальные ресурсы, управление знаниями / Под ред. Б. З. Мильнера. — М.: ИНФРА- М, 2010. — 624 с.

3. Каплан Р. С., Нортон Д. П. Сбалансированная система показателей: от стратегии к действию. М.: Олимп-Бизнес, 2013. 314 с.

4. Мушнікова С.А. Сучасний стан та перспективи розвитку підприємств металургійної галузі України / С.А.Мушнікова // «Вісник економіки транспорту і промисловості», м. Харків. - №68, 2019. - С.273-279.

5. Харитоновна Н. А., Харитоновна Е. Н. Моделирование комплексной системы показателей деятельности металлургического предприятия // Бюллетень научно-технической и экономической информации «Черная металлургия». Приложение. 2005. 56 с.

REFERENCES

1. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrayiny [State Statistics Service of Ukraine] Available at: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

2. B. Z. Mil'nera (2010) Innovatsionnoe razvitie: ekonomika, intellektual'nye resursy, upravlenie znaniyami [Innovative Development: Economics, Intellectual Resources, Knowledge Management]. М.: INFRA- М, 2010, P. 624

3. Kaplan R. S., Norton D. P. (2013) Sbalansirovannaya sistema pokazateley: ot strategii k deystviyu [A balanced scorecard: from strategy to action]. М. : Olimp-Business, 2013. P. 314
4. Mushnykova S.A. (2019) Suchasnyj stan ta perspektyvy rozvytku pidpryemstv metalurghijnoji ghaluzi Ukrajinu [The current state and prospects of development of enterprises of metallurgical industry of Ukraine] *Bulletin of economy of transport and industry*. No 68, pp. 273-279.
5. Kharitonova N. A., Kharitonova E. N. (2005) Modelirovanie kompleksnoy sistemy pokazateley deyatelnosti metallurgicheskogo predpriyatiya [Modeling a comprehensive system of indicators of the metallurgical enterprise] *Bulletin of scientific, technical and economic information "Ferrous metallurgy"*. application. pp. 56.

УДК 658.014

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ХОЛІСТИЧНИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВ

Чобіток В.І., к.е.н., доцент (УПА)

В статті визначено, що на сучасному етапі розвитку економічних відносин одним з важливих умов стабільної діяльності підприємства є наявність високоорганізованих систем управління, що відрізняються адаптивністю, гнучкістю, результативністю, активністю, інноваційністю тощо.

У теорії і практиці існує цілий ряд векторів підвищення ефективності діяльності підприємств, незважаючи на різновекторність цих напрямків, сучасний рівень розвитку стримується відсутністю універсальної методики для оцінки ефективності забезпечення управління холістичним розвитком підприємств, яка дозволила б за допомогою різновекторного аналізу активно впливати на поточний стан підприємства, а також була б підґрунтям для подальшого вдосконалення функціонування її системи управління.

В статті розглянуто методичні аспекти забезпечення управління холістичним розвитком підприємств, а саме: математичні методи для оцінки індикативного управління холістичним розвитком підприємств; методи економічного аналізу для оцінки індикативного управління холістичним розвитком підприємств; моделі оцінки ефективності управління холістичним розвитком підприємств; методи стратегічного планування управління холістичним розвитком підприємств; методи, засновані на дослідженні, знаннях та інтуїції спеціалістів щодо управління холістичним розвитком підприємств; статистичні методи для оцінки індикативного управління холістичним розвитком підприємств.

***Ключові слова:* управління холістичним розвитком підприємств; математичні методи; методи економічного аналізу; моделі оцінки ефективності управління; методи стратегічного планування; методи, засновані на дослідженні, знаннях та інтуїції спеціалістів; статистичні методи.**